

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18373

Θέμα 293^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 635-654**A. ΚΕΙΜΕΝΟ****ΑΙΜΩΝ**

*Πάτερ, σός εἰμι· καὶ σύ μοι γνώμας ἔχων
χρηστάς ἀπορθοῖς, αἷς ἔγωγ' ἐφέψομαι.* 635

*Ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς ἀξιῶσεται γάμος
μείζων φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἡγουμένου.*

ΚΡ. *Οὕτω γάρ, ᾧ παῖ, χρή διὰ στέρνων ἔχειν,
γνώμης πατρῶας πάντ' ὀπισθεν ἐστάναι.* 640

*Τούτου γὰρ οὔνεκ' ἄνδρες εὐχονται γονὰς
κατηκόους φύσαντες ἐν δόμοις ἔχειν,
ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνωνται κακοῖς
καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἴσου πατρί.*

Ὅστις δ' ἀνωφέλητα φιτῦει τέκνα, 645

*τί τόνδ' ἂν εἴποις ἄλλο πλὴν αὐτῷ πόνους
φῦσαι, πολὺν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων;*

*Μὴ νῦν ποτ', ᾧ παῖ, τὰς φρένας γ' ὑφ' ἡδονῆς
γυναικὸς οὔνεκ' ἐκβάλης, εἰδὼς ὅτι*

ψυχρὸν παραγκάλισμα τοῦτο γίγνεται, 650

γυνὴ κακὴ ξύνευνος ἐν δόμοις. Τί γὰρ

γένοιτ' ἂν ἔλκος μείζον ἢ φίλος κακός;

Ἀλλὰ πτύσας ὡσεὶ τε δυσμενῆ μέθες

τὴν παῖδ' ἐν Ἄιδου τήνδε νυμφεύειν τινί.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὅστις δ' ἀνωφέλητα ... τήνδε νυμφεύειν τινί.****(Μονάδες 30)**

Όποιος όμως γεννάει άχρηστα παιδιά, τι άλλο θα έλεγες πως γέννησε αυτός παρά βάσανα για τον εαυτό του και πολύ γέλιο για τους εχθρούς του; Ποτέ λοιπόν, παιδί μου, να μην αλλάξεις τις τωρινές σου σκέψεις από έρωτα για μια γυναίκα, γνωρίζοντας ότι αυτό γίνεται παγερό αγκάλιασμα, όταν δηλαδή μια γυναίκα είναι κακή σύζυγος στο σπίτι. Γιατί ποιο πράγμα μπορεί να γίνει μεγαλύτερη πληγή από τον κακό φίλο; Αλλά αφού την περιφρονήσεις (περιφρονώντας την) σαν να ήταν εχθρός σου άφησε αυτήν την κόρη στον Άδη να παντρευτεί κάποιον.

2. Ποια η επίδραση της χρήσης προσωπίου στην υποκριτική κατά την αρχαία παράσταση;

(Μονάδες 10)

Το πρόσωπο των ηθοποιών κάλυπτε προσωπίδα, η παρουσία της οποίας συνέχιζε τη διονυσιακή παράδοση, αλλά και παράλληλα διαμόρφωνε τον κατάλληλο για το έργο ανθρώπινο τύπο.

Η χρήση ιδιαίτερα της προσωπίδας οδηγεί τους θεατές πρώτα στην εξιδανίκευση των ηρώων έπειτα ο θεατής, χάρη στο προσωπίο, απομακρύνεται από την καθημερινότητα και μεταφέρεται σ' έναν άλλο κόσμο, όπου οι ήρωες δρουν και υποφέρουν. Έτσι καθορίζεται και ο τρόπος της υποκριτικής του ηθοποιού. Ο ηθοποιός πρέπει να χρησιμοποιήσει τη μεγαλόπρεπη χειρονομία, τη μεγαλόπρεπη στάση. Καθώς μάλιστα το προσωπίο δεν επέτρεπε μορφασμούς, η υποκριτική των ηθοποιών στηριζόταν σε κινησιακά και φωνητικά μέσα. Χάρη σ' αυτό μπορούσαν να υποδυθούν τους γυναικίους ρόλους, αφού στην αρχαιότητα δεν υπήρχαν γυναίκες ηθοποιοί.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>χρηστός</i>	α) <i>έναντίος</i>
2. <i>έπομαι</i>	β) <i>γιγνώσκω</i>
3. <i>οίδα</i>	γ) <i>φίλος</i>
4. <i>δόμος</i>	δ) <i>άγαθός</i>
5. <i>έχθρός</i>	ε) <i>άκολουθῶ</i>
	στ) <i>άπέρχομαι</i>
	ζ) <i>οἶκος</i>

(Μονάδες 5)

1. δ)

2. ε)

3. β)

4. ζ)

5. α)

Περισσεύουν τα γ) και στ).

β) γηγενής, άμυνα, έπος, συνείδηση, νυμφίος: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

γηγενής → γένοιτο

άμυνα → ανταμώνονται

έπος → είποις

συνείδηση → είδώς

νυμφίος → νυμφεύειν

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος